

Új őspoloska-fajt azonosítottak a Bakonyban

Pula település közelében egy 4 millió éves krátertő üledékéből került elő Magyarország első ismert őspoloska-faja, a *Pulafulvius pliocenicus*. A felfedezés nemcsak hazai őslénytani különlegesség, hanem új adat a Kárpát-medence egykori, szubtrópusi klímájáról is.

Pula a Bakonyban, Veszprém vármegyében található, takaros kis falucska, amelyet történelmi kincsein túl számos természeti érték gazdagít. A falutól keletre található egykori alginittánya a hazai őslénytan egyik klasszikusnak számító ősmaradvány-lelőhelye. A korábban itt elterült krátertő nagyjából 4 millió éves (pliocén korú) üledéke, az alginit számos növény és állat testének maradványait őrizte meg: nem ritkák itt a levélkövületek, a különböző ízeltlábúak vagy halak lenyomatai, de ismertek innen nagytestű emlősök, pl. orrszarvúak maradványai is.

Az itt gyűjtött többszáz ízeltlábúkövület között volt egy poloskamaradvány, amely nemrégiben felkeltette a szakemberek figyelmét. A kövületet **Kóbor Péter**, a HUN-REN ATK Növényvédelmi Intézet poloskákra szakosodott entomológusa, **Szabó Márton**, az MNMKK Magyar Természettudományi Múzeum Őslénytani és Földtani Tára és az ELTE Őslénytani Tanszék munkatársa, **Szapannos Bálint**, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága munkatársa, valamint **Artur Taszakowski**, a lengyel Sziléziai Egyetem mezeipoloska-specialista kutatója vették tüzetesen górcső alá.

Magát a poloskakövületet még Szapannos Bálint fedezte fel egy évekkel ezelőtti terepbejárás során. Noha a példány állapota első ránézésre nem sok jót ígér, kellő mennyiségű kulcsfontosságú morfológiai bélyeg őrződött meg rajta ahhoz, hogy rendszertani helyzetét közelebből is megvizsgálhassák a kutatók. A vizsgálatok eredményei alapján a példány a Cylapinae mezeipoloska alcsaládba tartozik, azon belül pedig egy új poloskanem új fajt képviseli. A kutatócsapat az új faj nevét Pula falu nevéből, valamint a lelőhely (egyben a példány) korából rakták össze: *Pulafulvius pliocenicus*.

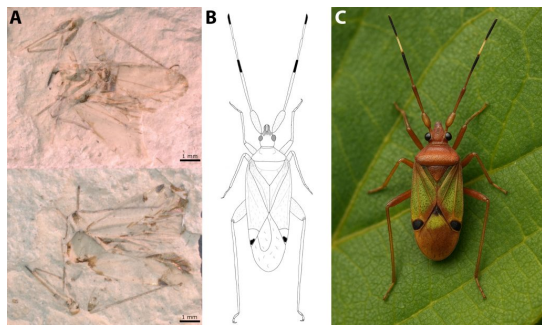
Az új faj beazonosítása számos ponton kiemeli a pulai lelőhely tudományos jelentőségét. Mindenekelőtt, noha a hazai őslénytani kutatások már számos ponton érintettek rovarokat (például borostyánkő-kutatások során), a *P. pliocenicus* az első hazai őspoloska-faj. Emellett a *P. pliocenicus* önnön alcsaládjának, a Cylapinae-nek legfiatalabb fosszilis tagja.

A Cylapinae alcsalád ma egy trópusi-szubtrópusi elterjedésű poloska-alcsalád, így a kutatók azt feltételezik, hogy Európa középső és keleti régiójából (beleértve a Kárpát-medencét is) a pleisztocén lehűlés miatt tűnhettek el. A pulai krátertő paleoklimatológiai aspektusai a helyi alginitben megőrződött 4 millió éves halálközösség alapján jó közelítéssel rekonstruálhatók: a helyi leletanyagban felismert egyéb mediterrán ízeltlábú-faunaelemek (például sünbogarak, termeszek), valamint maga az új poloskafaj is az egykori élőhely klímájának nedves szubtrópusi mivoltáról alkotott elképzelést erősítik.

A munkából született tudományos publikáció a *Palaeobiodiversity and Palaeoenvironments* szaklapban [jelent meg](#).

Sajtókapcsolat:

- kommunikacio@elte.hu

© ELTE

A: a pulai őspoloska, a *Pulafulvius pliocenicus* maradványa. B: A példány habitusrajza. C: Az új faj mesterséges intelligenciával készített rekonstrukciója.

Eredeti tartalom: Eötvös Loránd Tudományegyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=25350>